

Stockholm 23 mars 2021

YTTRANDE

Utbetalning av ersättning för personlig assistans endast vid tillstånd

Autism- och Aspergerförbundet överlämnar härmed sitt yttrande rörande förslag till utbetalning av ersättning för personlig assistans. Vi arbetar för att skapa bättre levnadsvillkor för personer med autism. Vår vision är ett samhälle där alla kan delta, där personer med autism möts med respekt och har bra livskvalitet genom hela livet. Förbundet representerar omkring 18.000 medlemmar och bland dessa finns personer med egen funktionsnedsättning, närstående och personer som är professionellt verksamma inom området.

Sammanfattning

Autism- och Aspergerförbundet ställer sig positiv till promemorians huvudförslag att ersättning enligt Socialförsäkringsbalken eller LSS för personlig assistans endast ska utbetalas till utförare med tillstånd.

Personlig assistans

För individer med funktionsnedsättning är personlig assistans en unik möjlighet att leva som andra. LSS och rätten till stöd i det dagliga livet i form av personlig assistans, ses och brukar omnämnas som en frihetsreform. Genom LSS införande år 1994 fick personer med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att själva bestämma vad man behöver ha hjälp med, på vilket sätt och av vem. Genom den personliga assistansen kan man leva sitt liv på det sätt som man själv önskar. I retrospektiv kan det konstateras att personlig assistans är den insats i LSS som i störst utsträckning överstigit de förväntningar som lagstiftaren hade

vid införandet av lagen. LSS och personlig assistans har tveklöst varit en stor framgång till gagn för de som omfattas av stödet.

Förbundet anser att insatsen personlig assistans ska bedrivas med tydligt fokus på LSS paragrafer gällande LSS grundläggande intentioner och kvalitet. Ur vårt perspektiv är det därför ytterst viktigt att det finns väl fungerande mekanismer som håller oseriösa aktörer borta från assistansbranschen. För oss är det grundläggande förutsättningar i arbetet att värna den personliga assistansen som insats.

Förbundets inställning till förslagen

Tillståndsgivning och verksamhetstillsyn avseende anordnare som bedriver personlig assistans, är två viktiga verktyg för att säkerställa assistans med god kvalitet. För den assistansberättigade innebär dessa kontroll- och utvärderingsmekanismer en ökad trygghet. För branschen i sig innebär kraven att oseriösa aktörer kan hållas borta vilket i sin tur skapar förtroende för den stora majoritet av anordnare som utför ett bra arbete. En god assistans bygger även på att de som utför assistansen känner stolthet över sitt yrke vilket riskerar att påverkas negativt av oseriösa aktörer.

Mot denna bakgrund välkomnar förbundet utredningens förslag att utbetalning av ersättning för personlig assistans endast ska kunna göras för assistans som utförts av en anordnare med tillstånd. Dock vill förbundet betona att regelverket löpande måste ses över då oseriösa aktörer ofta ligger steget före vad gäller att kringgå regelverk.

Förbundet välkomnar också förslaget att IVO får ett tydligt ansvar att meddela berörda kommuner samt Försäkringskassan i det fall ett tillstånd att bedriva assistans dras in. Detta säkerställer informationsöverföringen då Försäkringskassan och kommunerna, till skillnad från IVO, har information om vilka assistansberättigade som anlitar anordnaren i fråga.

Angående frågan om assistansberättigade och anordnare ska få stöd i att utforma avtal om personlig assistans så anser förbundet att det är positivt med ett förtydligande rörande information om arbetsledaransvar, vad som gäller för utbildning av assistenterna, uppsägningstider samt anordnarens ansvar att se till att den har nödvändiga tillstånd för att bedriva verksamheten osv. Dyliga förtydliganden behöver även komma assistansanvändaren till del. Dock måste försiktighet iakttas gällande avtal för utformningen av assistansen så att den fortsatt behåller sin individuella prägel enligt lagens intentioner.

Ordförande Ulla Adolfsson

gm Maria Sivall

maria.sivall@autims.se